

strooiselpracticum

Organismen	Voedsel en eetgewoonten	Vindplaats
amoebes 	Bacteriën, grotere micro-organismen, organische afval	In bodemwater
geschaalde amoebes 	idem	In bodemwater, vooral in natte, zure en bemoste grond
zweephaardiertjes 	Autotroof, heterotroof, of beide samen (bijv. Euglena). Sommige leven van bacteriën.	In bodemwater
trilhaardiertjes 	Bacteriën, kleine deeltjes van organische oorsprong.	In bodemwater
raderdiertjes 	Leven hoofdzakelijke van plantaardig afval, sommige voeden zich met wieren, protozoa of bodemaaltjes.	In bodemwater
bodemaaltjes 	Leven meestal van bacteriën, schimmels, rottende planten - andere soorten leven van enchytreeën (rovers), nog andere van levende plantenwortels (parasitaire soorten).	In bodemwater
trilhaarwormen 	Rhynchodemus leeft van kleine schaaldieren en wormen. Kleinere soorten leven van microscopische dierlijke organismen uit het bodemwater.	In bodemwater, onder hout, rottende vegetatie en vochtige mos.
aardwormen 	Bacteriën, schimmels, ontbindende plantenresten. Kunnen cellulose verteren, sommige ook chitine.	Gravers: ze beïnvloeden sterk de bodemflora. Kom en zelden voor in bodems met kalktekort. Ze zijn gevoelig voor droogte, vorst, wateroverlast en hoge zuurtegraad (lage pH).
enchytreeën 	Schimmels en bodemaaltjes.	In spleten in grond, graven meestal niet.
mijten 	Bacteriën, schimmels, ontbindende plantenresten.	Poriën in bodem
roofmijten 	Rovers die leven van aardwormen, enchytreeën, bodem-bodemaaltjes en andere mijten. Soms als ectoparasiet op gewervelde dieren, dikwijls als parasiet bij insecten.	Poriën in bodem
bastaardscorpionen 	Rovers die leven van mijten en springstaarten.	Poriën in bodem
spinnen 	Rovers die leven van insecten en andere kleine dierlijke organismen.	Onder afgevallen bladeren, in spleten in bodem, onder stenen, soms in zelf gevragen holen.
pissebedden 	Leven van dode resten van planten en dieren.	Onder afgevallen bladeren, in spleten in de grond of onder stenen.

waterdieren- en strooiselpractica

Waterdierenpracticum

Op een tafel:

- waterdiertjes en planten (waar diertjes in of aan vastzitten) van te voren gevangen op één of meer plekken;
- één of meer platte witte bak(ken) om ze in te verdelen;
- onderzoekboeken, zoekkaarten en determinatietabellen.

Voor de groepjes:

- platte witte bakken of eenvoudige saladebakjes;
- om te 'vissen': theezeefje als 'schepnet' of lepeltjes;
- om een diertje goed te bekijken: petrischaaltjes (zorg voor witte ondergrond en/of witte
- schotels), loepen en/of (stereo)microscop;
- zoekbladen 4.1.8 Waterdieren
- zoekbladen 4.1.9 Slootdiertjes.

Opdracht voor cursisten:

- schep diertjes, bekijk ze en breng ze op naam met behulp van de tabel;
- zoek met behulp van werkblad op wat ze eten;
- maak een voedselketen/netwerk waar deze diertjes onderdeel van uitmaken.

Strooiselpracticum

Op een tafel:

- bodemdiertjes in strooisel van te voren gevangen op één of meer plekken;
- één of meer platte witte bak(ken) om ze in te doen;
- onderzoekboeken, zoekkaarten en determinatietabellen;
- voedseltabel bodemdiertjes.

Voor de groepjes:

- platte witte bakken of eenvoudige saladebakjes;
- om de diertjes uit de bak te halen: een penseel, lepel of zuigfles;
- om een diertje goed te bekijken: petrischaaltjes (zorg voor witte ondergrond en/of witte
- schotels), loeps en/of stereomicroscop;
- zoekkaart bodemdiertjes en voedseltabel bodemdiertjes (zie werkbladen 4.1.10 Strooiselpracticum).

Opdracht voor cursisten:

- haal de diertjes uit de bak, bekijk ze en breng ze op naam met behulp van de tabel;
- teken drie bodemdiertjes;
- bekijk ze met de loep of stereomicroscop;
- maak een voedselketen/netwerk waar deze diertjes deel van uitmaken.

strooiselpracticum (vervolg)

vervolg

Organismen	Voedsel en eetgewoonten	Vindplaats
springstaarten 	Bacteriën, schimmels en resten van rottende planten.	Poriën in de bodem
rechtvleugeligen 	Veenmol leeft van plantewortels, knollen, andere insecten.	Actieve gravers
kevers 	Talrijke soorten als volwassen exemplaar of als larve, die zich op sterk uitleenlopende wijzen voeden. Sommige voeden zich met levende planten, andere leven van aas, nog andere zijn rovers.	Actieve gravers en tunnelbouwers
tweevleugeligen 	Vooraf larven die leven van rottende of levende planten. Soms parasitair op regenwormen en schaaldieren.	Poriën in bodem
vliesvleugeligen 	Vooraf mieren die leven van onvolwassen macrofauna. Sommige voeden zich met plantaardig materiaal.	Actieve gravers
vlinders 	Komen meestal alleen als pop in de bodem voor - van enkele soorten leven ook de rupsen in de bodem.	Spletten en poriën in de bodem
miljoenpoten 	De meeste soorten kunnen cellulose verteren en leven van rottende planten - andere soorten leven vooral van wortelgewassen. Spelen een belangrijke rol in mechanische afbraak van plantaardig afval.	Onder afgevallen bladeren, in poriën in de grond en in spletten.
duizendpoten 	Rovers die leven van onvolwassen macrofauna.	Onder afgevallen bladeren, in spletten en poriën in de bodem.
slakken 	Leven op het bodemoppervlak - voeden zich met bladafval, schimmels, soms ook levende planten. Testacella is een vleeseter die jacht maakt op aardwormen.	Onder afgevallen bladeren in bossen. Elders vooral in grote spletten en poriën van de bovenste grondlaag en onder stenen.

uit: Casteels et al. - 1982. *Bio Bulten. Veldbiologische technieken.*
Uitgeverij De Nederlandse Boekhandel, Antwerpen.